

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v Pardubickém kraji za rok 2016

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v kraji je určena pro odbornou i laickou veřejnost. Je zdrojem základních informací o koordinaci a institucionálním zajištění protidrogové politiky a politiky v oblasti hazardního hraní v kraji, koncepčních opatřeních, spolupráci s obcemi, finančním zajištění a finančních deficitech protidrogové politiky, charakteristice drogové scény a situace v oblasti hazardního hraní, síti služeb pro uživatele drog a problémové/patologické hráče¹ a aktivitách realizovaných kraji v oblasti protidrogové politiky (např. vzdělávání, analýzy, rozvojové projekty apod.).

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v kraji je jedním ze zdrojů při vytváření Souhrnné zprávy o realizaci protidrogové politiky v krajích, Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR a Výroční zprávy o hazardním hraní v ČR. Zároveň je také důležitým informačním materiálem pro politiky na místní, krajské i centrální úrovni.

¹ Termín problémový hráč je širší – zahrnuje osoby v riziku rozvoje patologického hráčství i osoby s diagnózou patologický hráč (dg. F 63.0).

Souhrn

V roce 2016 nebyly zaznamenány zásadní změny ve vývoji drogové scény a cílové populace. V Pardubickém kraji zůstávají nadále nejvíce užívanými drogami legální drogy alkohol a tabák. Z ilegálních drog jsou mezi uživateli nejrozšířenější kanabisové drogy. Z pohledu zneužívání drog s vysokým rizikem zůstává drogová scéna v Pardubickém kraji převážně pervitinová, kdy tuto uživatelé tvoří přibližně 95%. Užívání opiátů, nejčastěji substitučních látek typu Subutex a Suboxon, udává minimální počet klientů, přibližně 5%. Subutex v kraji není ve větší míře předepisován, klienti si jej obstarávají na černém trhu, a to hlavně v Praze nebo v Brně. Surové opium je užíváno pouze sezónně v některých lokalitách (v okolí Svitavska, a Poličky). V jiných lokalitách, spojených s pěstováním máku tento jev pozorován není. U části klientů nadále přetrvává kombinované užívání pervitinu, alkoholu a marihuany. Častějšími klienty programů pro problémové uživatele drog jsou muži, průměrný věk klientů se pohybuje na hranici 31 let. Devadesát procent uživatelů drog, kteří jsou klienty K-centra nebo terénních programů, aplikují drogu injekčně. Drogová scéna v Pardubickém kraji je uzavřená.

Časté je kombinované užívání všech typů drog, včetně léků a alkoholu. Velké problémy přináší postupně zvyšující se počet uživatelů alkoholu a tabáku. S tím je také spojen trend nárůstu počtu osob závislých na alkoholu a patologických hráčů, kteří vyhledali pomoc v Ambulantním centru, což je pravděpodobně způsobeno absencí dlouhodobé psychoterapeutické léčby v jiných zařízeních. Nadále přetrvává problémy užívání alkoholu, tabáku a marihuany mezi mládeží častým, a to leckdy již od 12 let.

V souvislosti s faktickým uzavřením obchodů tzv. „Smart shopů“ téměř vymizelo v kraji užívání nových syntetických drog. Pokud se na drogové scéně i přes všechna přijatá opatření tyto nové syntetické drogy objeví, většinou jsou distribuovány jako pervitin (klienti hovoří o „divném perníku“).

V Pardubickém kraji je dlouhodobě odhadován počet přibližně 700 – 800 problémových uživatelů drog. Na drogové scéně nedošlo k žádné výraznější změně ani v počtu populace, která využívá adiktologických služeb, takže z dostupných dat není důvod tento odhad měnit. Tento odhad se shoduje i s kvalifikovaným odhadem pracovníků služeb harm reduction, který činí 650 problémových uživatelů v Pardubickém kraji.

V kraji poskytuje od roku 2007 služby uživatelům drog organizace Laxus z. ú. Organizace provozuje 4 služby – K – centrum v Pardubicích, Centrum terénních programů Pardubického kraje (dále také CTP Pk) a Ambulantní centrum, od roku 2013 byl realizován projekt „Zpátky jinak“, Tento projekt byl ukončen 30. 6. 2015 a v rámci Pk bylo pracováno s 80 klienty. Následně byla služba zařazena do sítě sociálních služeb s kapacitou 1,25 pracovníků v přímé péči. Kontaktní centrum je nízkoprahové zařízení poskytující veškeré služby harm reduction, tedy služby, které pomáhají snižovat rizika s užíváním drog spojená. CTP Pk pravidelně poskytuje služby v 13 městech: v regionu Svitavsko (4 obce – Moravská Třebová, Litomyšl, Svitavy, Polička), Orlicko-Ústecko (5 obcí - Česká Třebová, Lanškroun, Ústí nad Orlicí, Letohrad, Vysoké Mýto a Žamberk.). Chrudimsko (2 obce Chrudim a Prachovice). V neposlední řadě pak v Přelouči a Pardubicích. Do regionů se v roce 2016 vyjíždělo denně, na území Svitavska a Orlicko-Ústecka připadaly v plném provozu 2 výjezdy týdně, na území Chrudimska 1 výjezd týdně.

V roce 2014 se začalo Centrum terénních programů Pardubického kraje systematictěji věnovat uživatelům konopných drog a vytvářet koncept práce s touto částí cílové skupiny. Scéna uživatelů marihuany vykazuje některé typické znaky otevřené drogové scény (mladší uživatelé drogu nakupují na černém trhu, kdy za tuto drogu vynakládají značné finanční prostředky). V roce 2015 pracovníci CTP Pk pokračovali v aktivitách zaměřených na uživatele konopných drog. CTP Pk také provádí každý rok výzkum prodeje injekčních stříkaček v lékárnách ve všech městech, kde poskytuje své služby. Návratnost injekčních stříkaček v rámci harm reduction činí přibližně 105%, z čehož lze vyvozovat, že si uživatelé obstarávají injekční stříkačky i z jiných zdrojů, například z lékáren.

Ambulantní centrum poskytuje léčbu uživatelům drog, kteří chtějí svoji závislost ukončit, léčba je určena klientům na pervitinu, heroinu, marihuaně, alkoholu a patologickým hráčům. V oblasti gamblingu dochází k nárůstu počtu klientů. Zařízení rovněž poskytuje poradenství rodinným příslušníkům uživatelů drog. Ambulantní program funguje v Pardubicích a ve Svitavách. Kapacita zdravotnických

ambulancí zaměřených na léčbu závislostí (na alkoholu i drogách) je v kraji nedostatečná, v kraji neexistuje žádné zařízení, které by poskytovalo systematicky substituční léčbu.

V Pardubickém kraji nejsou v současné době poskytovány substituční programy, programy stacionárního doléčování ani terapeutické komunity. V rámci kraje působí svépomocné skupiny, zejména pro uživatele alkoholu. Klienti využívají služeb v sousedních krajích. V Pardubickém kraji působí dvě zařízení poskytující psychiatrickou léčbu závislých osob, konkrétně pak Albertinum v Žamberku a psychiatrické oddělení v Krajské nemocnici v Pardubicích.

Zpráva reflektuje zejména klienty, kteří jsou se sociálními či zdravotními službami v kontaktu. Jsme si vědomi toho, že se v Pardubickém kraji nachází významný počet příležitostných uživatelů, kteří nejsou v souvislosti s užíváním návykových látek ohroženi sociálním vyloučením. Na tyto uživatele lze působit maximálně prostřednictvím primární prevence případně represivním opatřením v rámci stávající legislativy.

Obsah a struktura výroční zprávy:

1	Drogová scéna – situace v kraji	5
2	Koordinace protidrogové politiky	12
2.1	Institucionální zajištění	13
2.1.1	Krajské institucionální zajištění koordinace.....	13
2.1.2	Místní zajištění koordinace protidrogové politiky.....	15
2.2	Strategické dokumenty protidrogové politiky kraje	17
2.2.1	Koncepce, strategie, akční plány a jejich zaměření	17
2.2.2	Hodnocení strategických dokumentů/protidrogové politiky kraje	21
2.3	Zadané/realizované analýzy/studie v oblasti drogové politiky a drogové situace	21
2.4	Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky v r. 2016 na krajské i místní úrovni ...	21
3	Finanční zajištění služeb pro uživatele drog	22
4	Služby poskytované uživatelům drog a osobám ohroženým drogami.....	26
5	Různé - další údaje	31

1 Drogová scéna – situace v kraji

1.1 Užívání návykových látek v obecné populaci, ve školní populaci

V roce 2016 nebyly na území Pardubického kraje provedeny žádné průzkumy užívání drog v obecné populaci. Nadále trvá stav, že průzkumy jsou v situaci, kdy kraj nedisponuje dostatečnými prostředky na podporu a rozšíření adiktologických služeb, relevantní. Pro interní potřeby tedy využíváme celostátní průzkumy, zjištění pracovníků Laxus z. ú, případně informace z odboru zdravotnictví a krajské hygienické stanice.

1.2 Užívání drog v prostředí zábavy, nočního života

V roce 2015 nebyly na území Pardubického kraje provedeny žádné průzkumy užívání drog v prostředí zábavy a nočního života. Poslední vlna průzkumu Tanec a drogy proběhla v r. 2010.

1.3 Problémové formy užívání drog

V Pardubickém kraji je dlouhodobě odhadován počet problémových uživatelů na přibližně 650 osob.

Počet problémových uživatelů:

- data získaná ze závěrečných zpráv o projektech protidrogové politiky v roce 2016:
- Kontaktní centrum Laxus – 152 osob, z toho injekčních uživatelů 133
- Centrum terénních programů Pk – 354 osob, z toho injekčních uživatelů 127
- Ambulantní centrum Laxus – 291 osob, z toho injekčních uživatelů 18

V Pardubickém kraji zůstávají nejvíce užívanými drogami legální drogy alkohol a tabák. Z ilegálních drog je mezi uživateli nejčastější užívání kanabisových drog. Z pohledu zneužívání drog s vysokým rizikem zůstává drogová scéna v Pardubickém kraji převážně pervitinová, uživatelé pervitinu jsou zastoupeni v 90%, opiáty jako primární drogu udávají pouze jednotlivci. Tento stav je typický pro oblast Pardubic, kde je dlouhodobě nejvíce zneužívanou látkou pervitin. Průměrný věk klienta byl 31 let. Uživatelé drog, kteří jsou v kontaktu s nízkoprahovými programy, užívají v 90 % procentech intravenózně, nicméně u části populace je stále populární šňupání nebo klienti užívají pervitin prostřednictvím kapslí, které jsou nabízeny v programech harm reduction. Toto lze pozorovat zejména u uživatelů marihuany, kteří jsou ve fázi experimentu vůči pervitinu. Celková návratnost použitého injekčního materiálu činila 105%. Klienti, uživatelé drog bez přístřeší, využívali i další služby jako hygienický, potravinový a zdravotní servis, poradenské aktivity, testování na hepatitidy atd.

1.4 Užívání drog ve specifických skupinách

Ve specifických skupinách nebyl poskytovateli služeb pro uživatele drog zaznamenán významný počet kontaktů a klientů. V průběhu roku probíhal kontakt s Centrem na podporu integrace cizinců, nebyly zde však hlášeny žádné významné problémy s užíváním drog u cizinců, v případě potřeby je tato organizace v kontaktu s Laxus z. ú. V Pardubickém kraji regionálně působí občanské sdružení Rozkoš bez rizika, které mapuje situaci v oblasti sexbyznisu. Pracovníci sdružení v případě zjištění užívání drog lidmi, kteří se v tomto prostředí pohybují, předávají kontakty na Centrum terénních programů Pardubického kraje, nicméně ani v této skupině nedošlo k výrazné poptávce po drogových službách.

1.5 Sociálně vyloučené lokality

V Pardubickém kraji žije odhadem deset až třináct tisíc Romů, přičemž významná část z nich se potýká se sociální exkluzí (přibližně 80%). Tito sociálně vyloučení Romové žijí v lokalitách napříč celým Pardubickým krajem.

Migrace Romů v rámci kraje úzce souvisí stále s problematikou bydlení. V případě ztráty bydlení mají romské rodiny těžší pozici na trhu s nemovitostmi, neboť se najde jen velmi malé procento pronajímatelů, kterým nevadí ubytovat Romy. Za uplynulý rok jsme nezaznamenali výrazné výkyvy v migraci Romů, výjimku představuje migrace z obce Hrochův Týnec, kde zanikla ubytovna. Romové se pak stěhovali zejména v rámci ORP Chrudim. Ostatní ORP uvádí migraci v maximálním počtu přibližně 20 osob, kdy se tyto osoby odstěhovaly, případně přistěhovaly v rámci Pardubického kraje. Výjimku tvoří město Vysoké Mýto, ze kterého se v roce 2016 odstěhovalo odhadem 50 Romů, důvodem jejich odchodu byla zvýšená aktivita v rámci prevence kriminality ze strany města i PČR (realizace v oblasti drog, uzavření non stop podniků a heren a tlak města na včasné placení za ubytování a výše plateb). Romové se odstěhovali do Hrochova Týnce, Čankovic, Chocně, ale také na Ostravsko. Některé rodiny odcestovaly i do UK.

Obecně je situace sociálně vyloučených Romů v Pardubickém kraji obdobná jako v jiných krajích. Ve vyloučených lokalitách se ve větší míře než jinde vyskytují sociálně patologické jevy. Z víceletého působení sociálních pracovníků ve vyloučených lokalitách je možné pozorovat u cílové skupiny zejména problémy s dluhy, lichvou a závislostí osob na sociálních dávkách. Většina rodin žijících ve vyloučených lokalitách žije v nevyhovujících bytových podmínkách. Dalším stěžejním problémem je situace Romů v oblasti zaměstnatelnosti, která je složitá, přesto však pravděpodobně méně tristní, než v některých jiných krajích. Oficiální statistiky nezaměstnanosti Romů neexistují, hrubým odhadem lze nezaměstnanost Romů vyčíslit na 70 – 80% této populace. Míra užívání alkoholu v SVL se zásadně neliší od většinové populace, stejně tak užívání omamných a psychotropních látek.

Sociálně-vyloučené lokality v Pardubickém kraji:

Mimo SVL, které zaznamenala Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR z května 2015, dále evidujeme následující lokality. Soukromá ubytovna Padevět v České Třebové. Tato ubytovna je situována u hlavního nádraží, blízko centra města v běžné zástavbě. V této ubytovně žije přibližně 30 osob. Lokalita v obci Čankovice vznikla u bývalého cukrovaru. Ten byl již před několika lety zbořen. Zůstaly stát pouze tři bytové domy. Ve dvou domech bydlí starousedlíci. Ve třetím domě vznikla ubytovna. Zřízením ubytovny došlo k nárůstu obyvatel v obci o 45%. V ubytovně žijí převážně rodiny s dětmi. V Čankovicích není ZŠ, zdravotní středisko atd. což přináší další nežádoucí jevy spojené se vznikem ubytovny. Dochází k využívání služeb v nedalekém Hrochově Týnci (obchody, lékař, škola). Lidé na ubytovně nemají hlášen trvalý pobyt. Žije zde přibližně 150 osob. Romové, kteří splňují prvky sociálního vyloučení, žijí také v obci Luže a Skuteč, případně evidujeme zejména na Chrudimsku jednotlivé domy v malých obcích (obec Prachovice), které taktéž vykazují prvky sociálního vyloučení. Situace je průběžně monitorována koordinátorem pro záležitosti romské menšiny a Krajský úřad PK je připraven flexibilně reagovat na případnou potřebu sociální práce v SVL. V Pardubicích došlo dle sdělení romského poradce k zániku sociálně vyloučených lokalit. „*Lokality, které byly v minulosti jako sociálně vyloučené lokality identifikovány, změnily svým složením obyvatel nebo zlepšením podmínek charakter a nelze je z pohledu romského poradce nyní považovat za SVL.*“^[1] Z místní znalosti krajského koordinátora se domníváme, že nemůžeme hovořit o tom, že by v Pardubicích neexistovala žádná sociálně vyloučená lokalita. Např. v ulici Češkova se nachází městská ubytovna, ve které bydlí

^[1] Branislav Štefanča, romský poradce- Magistrát města Pardubic

osoby vykazující znaky sociálního vyloučení. Dále z tohoto pohledu lze zařadit i lokalitu v ulici Husova a V Ráji.

Obecně je konzumace drog (hlavně alkoholu, tabáku a marihuany) nejen mezi romskou mládeží, ale i mladými dospělými ze sociálně vyloučených lokalit hojně rozšířená.

Terénní sociální pracovníci nezaznamenali ve vyloučených lokalitách žádný významný problém související s užíváním drog s neakceptovatelným rizikem. Aktivita v SVL jsou částečně financovány z dotačního titulu Úřadu vlády (Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce a Podpory terénní práce). A dále z dotačních titulů Pardubického kraje a z prostředků MPSV. Laxus prostřednictvím Centra terénních programů Pk i v roce 2016 úspěšně působilo v mnoha městech Pk, kde se mimo jiné nachází SVL.

1.6 Uživatelé drog v léčbě a ve službách

Laxus, z. ú. K - centrum

Služby pro aktivní uživatele drog, klienti navštěvující K-centrum jsou převážně z Pardubic a Chrudimi. Služby využilo 173 klientů užívajících převážně pervitin, uživatelů opiátů se počítají pouze na jednotlivce. Surové opium je užíváno pouze v některých lokalitách kraje, především na Svitavsku.

V roce 2016 bylo 106 klientů mužů, průměrný věk klientů nealkoholových drog činí 33 let. Klienti jsou sociálně stabilní, přiměřeně bydlí a mají zachované vztahy, využívají výměnný program a poradenství.

Významnou skupinu tvoří uživatelé drog trvale bez přístřeší, která sice není příliš početná (20 – 25 osob), ale využívá nejširší spektrum služeb (včetně hygienického servisu).

V roce 2016 proběhlo 2049 osobních kontaktů s klienty, z toho 69 prvních kontaktů. Celkem bylo provedeno 6362 výkonů a vyměněno 48388 injekčních setů v rámci 911 výměnných kontaktů. Důvody pro snížení některých výkonů mohou být různé. Může se jednat o změny na drogové scéně ve smyslu kriminality klientů a s tím spojenou aktivitu PČR, změnu životního stylu více klientů nebo migrace klientů v rámci republiky. Dalšími důvody může být změna v pracovním týmu, jež v roce 2016 proběhla (odchod a změna vedoucího pracovníka, příchod dvou nových pracovníků v poměrně krátkém časovém horizontu). I takovéto změny mají na chod K - centra vliv. Od počtu klientů se odvíjejí další statistická data. Kvantitativní pokles však není dramatický. Pracovníkům K-centra se daří udržovat kontakt s klíčovými osobami, které do K-centra dochází téměř denně. Tyto osoby pak nezávadně mění významné počty injekčních jehel, které dále „distribuuje“ mezi další členy komunity. Díky tomu se daří zachovat kvantitativní indikátory v průměru minulých let.

Personální obsazení služby: 4,5 úvazku (sociální pracovníci).

Na jaře 2015 proběhlo hodnocení RVKPP s udělením certifikátu do roku 2019

Laxus, z. ú. – Centrum terénních programů Pardubického kraje (CTP Pk)

Služeb CTP Pk využilo v průběhu roku 2016 celkově 354 klientů. S klienty proběhlo 839 kontaktů. Tým terénních sociálních pracovníků je tvořen 4,3 úvazky.

Programy kontaktují klienty přímo na ulici, v roce 2016 využilo služeb CTP Pk v přímém kontaktu 127 injekčních uživatelů drog. V průběhu roku bylo realizováno 84 prvních kontaktů s uživateli drog.

CTP Pk pracovalo současně s 215 neinjekčními uživateli drog, zejména uživateli konopných drog, experimentující se stimulačními drogami (extáze a pervitin) a současně se pohybující v prostředí injekčních uživatelů drog.

V roce 2016 distribuovalo CTP Pk 35 184 injekčních setů, 35 745 injekčních stříkaček bylo zlikvidováno, tedy návratnost injekčního materiálu činil 102%.

V Pardubickém kraji zůstává drogová scéna výhradně pervitinová, v určitých lokalitách bylo zaznamenáno sezónní užívání surového opia (Svitavsko). Občas se objeví klienti, kteří si aplikují substituční léky (ojediněle jsou v kontaktu s osobami, které užívají nové syntetické drogy (dále jen NSD). Tyto osoby se vyskytují zejména v odlehlejších částech kraje, zejména na Lanškrounsku a v okolí Moravské Třebové. Oproti předchozím letům však užívání těchto látek téměř vymizelo, nebo se objevuje jen lokálně a sporadicky. V současnosti užívá NSD jen velmi malá skupina našich klientů. Tyto látky se dají nadále sehnat přes internet, ale značný pokles uživatelů těchto substancí ukazuje, že se staly méně dostupnými a vyhledávanými. Jako primární drogu některou z NSD neuvedl žádný klient. Spíše se pracovníci setkávali s jednorázovými experimenty nebo zaznamenali zkušenost s „divným pervitinem“.

Pervitinová scéna v Pk se i nadále soustřeďuje spíše na uzavřenou drogovou scénu, proto je obtížnější tyto osoby kontaktovat. Víkendoví uživatelé preferují nákup injekčních stříkaček v lékárnách, nevidí potřebu pravidelně využívat terénní služby.

Program je i nadále více využíván v regionální části, kde uživatelé nemají k dispozici jiný výměnný program. Uživatelé drog v Pardubicích stále více preferují docházení do K-centra Pardubice Laxus z. ú. Během roku 2016 se i přes dostupnost K-centra pracovníci terénních programů dostali do kontaktu s klienty z Pardubic, kteří před docházením do K-centra preferují terénní služby.

Z celkového počtu klientů, kteří využili služeb terénního programu je 54% uživatelů pervitinu, 6% uživatelů opiátů (metadon, surové opium, buprenorfin) a 38% uživatelů konopných drog.

Oproti roku 2015 došlo k nárůstu uživatelů konopných drog o 29,1%. V současné době CTP Pk působí ve městech: Pardubice, region Ústeckoorlicko (Lanškroun, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová, Letohrad, Žamberk a od roku 2016 nově Vysoké Mýto), region Svitavsko (Svitavy, Polička, Litomyšl, Moravská Třebová) a region Chrudimsko (Chrudim, Prachovice, Přelouč + monitorovací výjezdy do Holic).

Výjezdy byly realizovány podle nastaveného harmonogramu a vycházely na jeden výjezd za den. Dva dny v týdnu jsou výjezdy zdvojeny. V rámci jednoho výjezdu jsou v daný den pokryta většinou dvě až tři města. V rámci výjezdů jsou metodou terénní práce realizovány aktivity monitoringu a přímé práce s klienty.

V rámci aktivního vyhledávání pracovníci kontaktovali 273 osob, kterým byly předávány informace o fungování služeb CTPPK a služeb pro uživatele drog obecně. Jednalo se především o mladé experimentátory s kanabinoidy, kterým byly předány informace formou jednorázové intervence a informačních materiálů.

Klienti se chovají zodpovědně, nedochází k velkému výskytu injekčního materiálu na veřejných místech.

V roce 2016 CTPPK sebralo nebo bezpečně zlikvidovalo 193 pohozených injekčních stříkaček. Mírný nárůst tohoto ukazatele oproti loňskému roku lze interpretovat především jednoznačně kvalitní spoluprací s městskými policiemi. Skrze ni se k terénním pracovníkům dostávají nálezy realizované na základě oznámení občanů. Ve většině se tyto nálezy realizovaly mimo centra měst či ve veřejně nepřístupných prostorech.

Lexus, z. ú. - Ambulantní centrum

Ambulantní léčba závislostí a doléčovací služby pro klienty motivované k abstinenci. Ambulantní centrum má své sídlo v Pardubicích. Ve Svitavách je pak detašované pracoviště (1 x týden). Počet klientů v roce 2016 činil 400, s nimiž proběhlo 1452 kontaktů. Počet klientů s adiktologickou poruchou činí 231, z toho 141 bylo mužů, průměrný věk činí 34 roku oproti 28,14 roku v roce 2015, což je způsobeno každoročně zvyšujícím se počtem uživatelů alkoholu a gamblerů, kteří začínají svůj problém se závislostí řešit později a věkově spadají do skupiny středního věku. V roce 2016 eviduje služba 99 osob, které vyhledali pomoc v oblasti alkoholu. Mezi uživateli drog převažují muži, závislí na pervitinu a alkoholu. Z nelegálních látek zůstává převládající primární drogou pervitin. Nárůst lze pozorovat u osob s primární drogou kanabinoidy ve věku do 18 let, a dále uživatelů alkoholu. Počet klientů užívajících opiáty včetně substitučních preparátů je statisticky nevýznamný. Nebyl zaznamenán ani výrazný počet klientů, užívajících „nové syntetické drogy“. Každoročně však lze sledovat navyšující se počet osob, které službu kontaktují kvůli komplikacím s alkoholem či procesní závislostí/patologické hráčství. Nezanedbatelné množství klientů tvoří osoby blízké.

Ambulantní centrum nabízí jako jediné v kraji adiktologické a sociální služby pro patologické hráče. Na rozdíl od klasických AT ambulancí nabízí a pracuje s klienty v oblasti sociálního poradenství (dluhy, zaměstnání, bydlení, rizikové chování), poskytuje psychologickou a psychoterapeutickou pomoc v systému dynamického přístupu, ale i KBT (vytváření náhledu, opakující se vzorce chování, nácvik zátěžových situací). S rodinnými příslušníky pracuje většinou formou společných konzultací a rodinných terapií. V roce 2016 byl počet patologických hráčů ve službách AC 40.

Neustále se zvyšuje počet rodin s dětmi pod 15 let, které mají za sebou experimenty s návykovými látkami nebo alkoholem. Nejedná se o závislost, ale o sekundární projev problematického chování dítěte. Rodiče se nemají kam obrátit, protože je všechna zařízení odkazují na Lexus, pokud se v anamnéze objeví nějaké návykové látky (třeba jenom marihuana). Drogy ale nejsou primární problém. V týmu organizace Lexus je i psychiatr. Ten na rozdíl od zdravotnických zařízení (AT ordinace) nabízí v ambulantním centru i sociální služby.

Úvazky jsou řešeny následovně:

- Ambulantní centrum Pardubice (OSP) – 2,8 úvazku, DPČ 276 hodin, DPP 272 hodin,
- Ambulantní centrum Pardubice (SNP) – 1,5 úvazku.

1.7 Infekční onemocnění v souvislosti s užíváním drog

Pracovníci Centra terénních programů aktivně motivují klienty k testování na infekční choroby. Za rok 2016 bylo provedeno 13 testů na přítomnost protilátek virových hepatitidy. Součástí testování je tzv. před a po testové poradenství, při kterém je s klienty veden dialog o problematice přenosu a léčby těchto chorob. Z těchto hovorů i z hovorů při výměnných kontaktech taktéž vyplývá, že informovanost a zodpovědnější chování se stává mezi klienty stále častěji normou. V K – centru bylo v roce 2016 provedeno 13 na hepatitidu C a jeden na HIV.

Celorepubliková data za rok 2016 o intoxikacích by měla být k dispozici nejdříve v červnu tohoto roku, kdy jsou zpracovávány Krajskou hygienickou stanicí Praha.

1.8 Předávkování, včetně smrtelných

Tabulka č. 1-2: Intoxikovaní v Pardubickém kraji v roce 2016 podle hlásícího zařízení

kraj	ARO	RZP	JIP/ Interna	Psychiatrie	Dětské	Soudní	Jiné	Centrální příjem	Celkem
Pardubický	*	*	54	*	*	*	*	*	54

Zdroj: Krajská hygienická stanice Pardubice, 2016

1.9 Další zdravotní komplikace v souvislosti s užíváním drog

Do 31. 5. 2016 nebyla k dispozici relevantní kompletní data Hygienické stanice hl. m. Prahy, která každoročně zpracovává výroční zprávu o akutním předávkování a zdravotních komplikacích v souvislosti s užíváním drog.

1.10 Jiné nové trendy a fenomény

V roce 2016 nedošlo k žádné výrazné změně v cílové skupině problémových uživatelů drog, která by spočívala v užívání nových látek, kombinace látek, nového způsobu aplikace ani se neobjevily nové skupiny uživatelů drog. Za jistý fenomén se dá považovat užívání opiátů na Přeloučsku. Tyto osoby však v současné době zatím nejsou v kontaktu s terénním programem.

1.11 Nové syntetické drogy

Oproti předchozím letům užívání těchto látek téměř vymizelo, v současnosti užívá NSD jen velmi malá skupina klientů. Případně se pracovníci terénních programů setkávají s uživateli, kteří hovoří o „divném pervitinu“. Lze tedy usuzovat, že se tyto látky stále mezi uživateli vyskytují.

1.12 Hazardní hraní

Služby ambulantního centra vyhledávali od roku 2012 i patologičtí hráči, kteří vykazují znaky závislosti na hraní nebo jim gambling způsobuje sociální problémy. Zájem o tuto ambulantní léčbu ze strany gamblersů dlouhodobě stoupá, z tohoto důvodu začalo ambulantní centrum od roku 2014 realizovat samostatný specializovaný program, zaměřený na práci s touto cílovou skupinou klientů, tj. gamblersy bez omezení věku, kteří usilují o změnu životního stylu a směřují k abstinenci nebo se snaží tuto změnu udržet. Součástí práce s těmito osobami byla i spolupráce s jejich blízkými osobami. V roce 2016 bylo do programu zapojeno 28 klientů. Dalších 15 klientů zapojených do programu byly osoby blízké, spjaté přímo s gamblingem. Průměrný věk klientů – patologických hráčů činil 34 let. V roce 2016 Ambulantní centrum eviduje 28 prvních kontaktů s patologickými hráči, celkem navštívilo 40 osob se základní „drogou“ gambling.

1.13 Drogová kriminalita:

Tabulka 1-1

Tabulka 1-1: Počet osob/pachatelů přestupků **projednaných** v r. 2016 podle § 30, odst. 1, písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v rozdělení podle věku pachatele a drogy:

Přestupky držení drog § 30 odst. 1, písm. j)	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Konopné drogy	5	45
Pervitin	0	6
Extáze	0	0
Heroin	0	0
Kokain	0	0
Subutex/Suboxone	0	0
Houby obsahující OPL	0	1
Jiná OPL	0	0
Celkem osob	5	52

Poznámka: "Celkem osob" nemusí být součtem osob ve sloupci, protože jedna osoba mohla být sankcionována za držení více drog zároveň. Např. 1 osoba, která byla sankcionována zároveň za držení konopných drog, pervitinu a extáze, bude vykázána v každém řádku podle typu drogy, ale jen jednou v řádku „Celkem osob“.

Tabulka 1-2: Počet osob/pachatelů přestupků **projednaných** v r. 2016 podle § 30, odst. 1, písm. k) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, podle věku pachatele a drog

Rostliny/houby	Věk osoby	
	Do 18 let	Přes 18 let
Rostliny konopí	0	9
Jiné rostliny nebo houby obsahující OPL	0	0
Celkem osob	0	9

Poznámka: "Celkem osob" nemusí být součtem osob ve sloupci, protože jedna osoba mohla být sankcionována za držení více drog zároveň. Např. 1 osoba, která byla sankcionována zároveň za držení konopných drog, pervitinu a extáze, bude vykázána v každém řádku podle typu drogy, ale jen jednou v řádku „Celkem osob“.

Tabulka 1-3: Množství drog zajištěných v r. 2016 v rámci **projednaných** přestupků podle § 30, odst. 1, písm. j) a k) zákona č. 200/1990 Sb. v rozdělení podle drog

Druh drogy	Celkové množství
Konopné drogy (g)	699,537
Rostliny konopí (ks rostlin)	7
Pervitin (g)	0
Extáze (ks tablet)	0
Heroin (g)	0
Kokain (g)	0
Subutex/Suboxone (ks tablet)	0
Houby obsahující OPL (ks)	69,19
Jiné rostliny obsahující OPL (ks)	0

Tabulka 1-4: Počet osob/pachatelů přestupků projednaných v r. 2016 (1) na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1, zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Přestupek	Počet osob/pachatelů přestupků
§ 30, odst. 1, písm. a)	21
§ 30, odst. 1, písm. b)	1
§ 30, odst. 1, písm. d)	0
§ 30, odst. 1, písm. e)	0
§ 30, odst. 1, písm. f)	1
§ 30, odst. 1, písm. p)	1

Tabulka 1-5: Počet osob/pachatelů správních deliktů podle zákona č. 379/2005 o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

Správní delikt	Počet osob/pachatelů správního deliktu
§ 4: Prodej tabáku pomocí automatu, u kterého nelze vyloučit prodej osobě mladší 18 let věku	0
§ 6 Prodej tabáku osobám mladším 18 let	0
§ 8 Zákaz kouření na veřejných a jiných zákonem specifikovaných místech	1
§ 12 Zákaz prodeje alkoholu (mladším 18 let, pomocí automatů apod.)	0
§ 13 Zákaz prodeje alkoholu na veřejných akcích s důvodným rizikem nárůstu problémů	0
§ 15 Zákaz vstupu osob zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek	0

2 Koordinace protidrogové politiky

2.1 Institucionální zajištění

2.1.1 Krajské institucionální zajištění koordinace

2.1.1.1 Krajský protidrogový koordinátor

- Mgr. Jan Homuta
- Kontaktní údaje: Krajský úřad Pardubického kraje, Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice
- Vykonává funkci KPK od data: 1. 9. 2016
- Zařazení ve struktuře úřadu kraje: odbor sociálních věcí, koncepční oddělení,
- Přímý nadřízený (jméno, funkce): Ondřej Flégr, pověřený zastupováním vedoucí koncepčního oddělení,
- Velikost pracovního úvazku KPK: 0,5,
- Jiné agendy vykonávané KPK (jaké?): manažer prevence kriminality,
- Změny v r. 2016 (změna postavení, zařazení KPK, změna úvazku apod.)

Od 1. 9. 2017 proběhla změna na pozici protidrogového koordinátora, kdy tuto pozici začal vykonávat Mgr. Jan Homuta, namísto Bc. Simony Kolenové Beranové. Ta od tohoto data začala působit jako koordinátorka pro záležitosti romské menšiny.

2.1.1.2 Krajská protidrogová komise

- Komise rady Pk pro koordinaci protidrogové politiky je specifická komise, která řeší pouze otázky protidrogové politiky
- *Název komise:* komise Rady Pk pro koordinaci protidrogové politiky
- *Vznik krajské komise (rok):* komise RPK byla zřízena v roce 2002, členové komise byli nově jmenováni v prosinci 2016 (po volbách do zastupitelstev v krajích)
- *Zařazení komise (např. jako poradní orgán hejtmána, Rady...):* poradní orgán Rady Pardubického kraje
- *uved'te složení komise (seznam členů) ve struktuře:*

Jméno a příjmení	Instituce	Funkce v instituci
Ing. Pavel Šotola	KrÚ Pk	člen RPK zodpovědný za sociální věci a neziskový sektor
Ing. Ladislav Valtr, MBA	KrÚ Pk	radní RPK zodpovědný za zdravotnictví
Ing. Helena Zahálková, MBA	KrÚ Pk	vedoucí odboru sociálních věcí
Ing. Miroslav Gregor	KrÚ Pk	vedoucí odboru zdravotnictví
Mgr. Jan Homuta	KrÚ Pk	protidrogový koordinátorka Pk
Mgr. Renata Černíková	KrÚ Pk	metodik prevence OŠKT Pk
por. Mgr. Hana Kaizarová	Krajské ředitelství policie Pk	odd. prevence
Mgr. Jana Nedbalová	Krajská hygienická stanice Pk	pracovnice podpory zdraví a zdravotní politiky Krajské hygienické stanice Pk
Bc. Eva Mifková	Laxus z. ú.	ředitelka organizace
Mgr. Kateřina Kábelová	Laxus z. ú.	vedoucí ambulantních programů
Bc. Tomáš Janků	Laxus z. ú.	vedoucí terénních programů
PhDr. Petra Novotná	Pedagogicko-psychologické poradny	ředitelka

	Ústí nad Orlicí	
Mgr. Jiřina Ludvíková	Magistrát města Pardubic	protidrogová koordinátorka

- *zabývá se komise problematikou alkoholu?* ☒ ano ☐ ne
- *zabývá se komise problematikou hazardního hraní?* ☒ ano ☐ ne
- *počet jednání komise v r. 2016* 1
- *nejdůležitější projednávaná témata v roce 2016:*
Aktuální informace o situaci a službách v oblasti drog v Pardubickém kraji,
plošné testování drog ve školách – informace, stanovisko RVKPP,
vznik nového dotačního titulu Ministerstva vnitra zaměřeného na oblast protidrogové
prevence.
- *změny, které proběhly v r. 2016 (rozšíření/zánik členství, změna statutu apod.)*

Kromě výše uvedené změny na pozicích členů komise nedošlo ke změnám.

2.1.1.3 Přehled pracovních skupin v oblasti protidrogové politiky

V Pardubickém kraji nebyly v roce 2016 zřízeny žádné pracovní skupiny.

2.1.1.4 Vzájemná spolupráce subjektů protidrogové politiky na krajské úrovni

V Pardubickém kraji je od 1. 1. 2011 pracovní pozice protidrogového koordinátora propojena s pracovní pozicí manažera prevence kriminality a organizačně je zařazena pod odborem sociálních věcí, koncepčním oddělením. Na tomto oddělení je i koordinátor střednědobého plánování sociálních služeb a romský koordinátor pro záležitosti romské menšiny, takže vzájemná spolupráce je úzká a každodenní. Protidrogový koordinátor je zapojen do tvorby střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, tvorby krajské sítě sociálních služeb, účastní se hodnocení žádostí o účelovou dotaci (§ 101a zákona č. 108/2006 Sb.) a dotaci z programu podpory sociálních služeb Pardubického kraje v oblasti služeb pro osoby ohrožené užíváním návykových látek.

V rámci odboru školství a kultury působí krajská školská koordinátorka prevence, Mgr. Renata Černíková. Spolupráce ze strany nového protidrogového koordinátora s ní byla navázána bezprostředně po jeho uvedení do funkce. Spolupráce je na úrovni formální (oba koordinátoři jsou členy komise) a zároveň i neformální, založená na přímé komunikaci.

Spolupráce zainteresovaných subjektů na úrovni kraje probíhá zejména při vyhodnocování grantových programů kraje, tvorbě strategických dokumentů kraje zaměřených na oblast protidrogové koordinace, řešení konkrétních problémů v oblasti drogové problematiky v kraji apod. Další spolupráce probíhá na úrovni plánování akcí primární prevence, realizace školení a porad metodiků školní prevence a učitelů, setkání zástupců nestátních neziskových organizací apod. Krajský školský koordinátor prevence je členem komise RPK pro koordinaci protidrogové politiky a krajská protidrogová koordinátorka je členem pracovní skupiny pro primární prevenci vedoucího odboru školství KrÚ Pk.

Spolupráce s dalšími institucemi (Probační a mediační služba, PČR, NNO, státní zařízení apod.)

Členy Komise RPK pro koordinaci protidrogové politiky jsou zástupci Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, zástupci krajské hygienické stanice i NNO, vzájemná spolupráce probíhá v průběhu jednání komise nebo osobním kontaktem při řešení konkrétních problémů. Spolupráce s probační a mediační službou byla v roce 2016 v rámci jednotlivých okresních poboček spíše omezená, jednotlivé úkoly a problémy byly řešeny s regionálním vedoucím PMS východočeského regionu panem Mgr. Martinem Kracíkem.

2.1.1 Místní zajištění koordinace protidrogové politiky

počet obcí s rozšířenou působností v kraji 15

počet obcí s rozšířenou působností, ve kterých je pozice místního MPK 12

vyjmenujte obce s rozšířenou působností, kde nejsou MPK Hlinsko, Chrudim, Polička

vyjmenujte další obce, kde jsou případně ustanoveni MPK Libchavy

počet obcí s platným koncepčním dokumentem upravujícím protidrogovou politiku 4

počet obcí, které zpracovaly Zprávu o realizaci protidrogové politiky v předchozím roce 4

- Uved'te seznam místních protidrogových koordinátorů v následující struktuře:
(uvádějte aktuální informace v době psaní VZ – tyto informace budou sekretariátem RVKPP vloženy do mapy pomoci na www.drogy-info.cz)

Obec	Jméno	Úvazek	Zařazení ve struktuře obecního úřadu	Kontakt
Česká Třebová	Ing. Dagmar Havránková	0,05	Odbor školství, kultury a tělovýchovy	dagmar.havrankova@ceska-trebova.cz
Chrudim	Bc. Petr Kuráň	0	Odbor sociálních věcí	petr.kuran@chrudim-city.cz
Hlinsko	Bc. Martin Vtípil	0	Odbor sociálních věcí	vtipil@hlinsko.cz
Holice	Ing. Jana Faltusová	0,01	Odbor sociálních věcí	faltusova@mestoholice.cz
Králíky	Bc. Bohumír Strnad	0,1	Odbor sociálních věcí	b.strnad@orlicko.cz
Lanškroun	Bc. Radim Šišán	0,05	Odbor sociálních věcí	radim.sisan@lanskroun.eu
Litomyšl	Mgr. Pavel Voříšek	0,1	Odbor sociálních věcí	pavel.vorisek@litomysl.cz
Moravská Třebová	Bc. Hana Navrátilová	protidrogový koordinátor v rámci zařazení koordinátora prevence kriminality	Odbor sociálních věcí	hnavratilova@mtrebova.cz
Pardubice	Mgr. Jiřina Ludvíková	0,1	Odbor sociálních věcí	jirina.ludvikova@mmp.cz
Polička	Bc. Martina Černíková	0	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	cernikova@policka.org

Přelouč	Blanka Konvalinová, DiS	0,05	Odbor sociálních věcí	blanka.konvalinova@mestoprelouc.cz
Svitavy	PhDr. Erich Stündl	součástí práce koordinátora prevence kriminality, ale výše úvazku není explicitně stanovena	Kancelář starosty a tajemníka	stundl@svitavy.cz
Ústí nad Orlicí	Pavla Bartošová	0,1	Odbor sociálních věcí	bartoso@muuo.cz
Vysoké Mýto	lic. Petra Dostálová	0,05	Odbor sociálních věcí	petra.dostalova@vysoke-myto.cz
Žamberk	Mgr. Dagmar Ducháčková	0,01	Odbor sociálních věcí	d.duchackova@zamberk.eu

Pardubický kraj, Krajský úřad Pardubického kraje, krajský protidrogový koordinátor (KPK), spolupracuje zejména s kontaktními osobami na obcích s rozšířenou působností již od roku 2002, kdy byl pro ně připraven první cyklus vzdělávacích programů. Vzdělávací program kontinuálně bude pokračovat i v roce 2017 dvoudenním metodickým seminářem, který se uskuteční v červnu. Součástí vzdělávacího programu bude udržení spolupráce mezi kontaktními pracovníky a KPK, předání informací o situaci ve věcech drog v Pardubickém kraji a o Výroční zprávě o stavu ve věcech drog v ČR. Cílem semináře bude taktéž poskytování metodické pomoci a poradenství ze strany KPK vůči obcím.

V Pardubickém kraji je sice na každé pověřené obci ustavena osoba, která má v gesci koordinaci protidrogové politiky na místní úrovni, ale většinou je tato funkce na minimální úvazek a je kumulovaná s dalšími agendami, nejčastěji je tato funkce v kombinaci s výkonem pozice manažera prevence kriminality, romským poradcem, kurátorem pro mládež/dospělé), případně je tato pozice v gesci opatrovníka či vedoucího oddělení či odboru. Z těchto okolností vyplývá reálně malá možnost plně se soustředit jednak na samotný výkon práce, ale především na vzdělávání, které je pro výkon této pracovní pozice velmi potřebné.

Spolupráci hodnotíme jako vyhovující potřebám kraje. Kladně hodnotíme spolupráci na místní i krajské úrovni s NNO Laxus, která poskytuje služby v této oblasti.

Spolupráce probíhá mnoha způsoby, podle aktuálních potřeb jak kraje, tak ostatních spolupracujících subjektů. Základem je vždy vyjádřená potřeba v konkrétní obci. S ohledem na skutečnost, že v lokalitách mimo Pardubice působí většinou pouze terénní program (mimo Svítavy, kde funguje ambulantní centrum), zůstává převažujícím tématem této spolupráce nastavování služeb terénních programů v kraji a jejich financování.

2.2 Strategické dokumenty protidrogové politiky kraje

2.2.1 Koncepce, strategie, akční plány a jejich zaměření

2.2.1.1. Specifické strategické dokumenty protidrogové politiky kraje

-Doporučovaná struktura uváděných informací:

Název: Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje

Období platnosti: 2012 – 2018

Schváleno dne: 15. 12. 2011

www stránky dokumentu ke stažení: <http://www.pardubickykraj.cz/protidrogova-politika/69011/strategie-protidrogove-politiky-pardubickeho-kraje-na-obdobi-2012-2018>

Účelem strategie protidrogové politiky kraje je vymezit hlavní cíle a definovat priority v této oblasti. Implementačním nástrojem strategie je Akční plán zpracovaný na období 2015 – 2018, kde jsou vypsány konkrétní aktivity, které budou v Pardubickém kraji realizovány, včetně gesce za realizaci, termínu plnění, předpokládaných nákladů na realizaci a návrhu krytí z rozpočtu kraje.

Strategie protidrogové politiky Pardubického kraje je rozpracována pro všechny klíčové oblasti: primární prevenci, minimalizaci škod (neboli harm reduction), léčbu a resocializaci, snížení dostupnosti drog (represi) a v neposlední řadě i pro oblast vzdělávání, koordinace a financí. Pro každou oblast jsou v páté kapitole zpracovány SWOT analýzy a specifikovány cíle a cílové skupiny, kterých se plnění cílů týká. Všechny specifické cíle jsou v kapitole 6 rozpracovány do konkrétních dílčích aktivit. V kapitole 7 je pro srovnání uveden vývoj financování drogových služeb. Součástí materiálu je adresář všech subjektů, které jsou do realizace protidrogové politiky v kraji zapojeny a slovník použitých pojmů.

Strategie kraje vychází z Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018, Akčního plánu realizace národní strategie a navazuje na Strategii protidrogové politiky Pardubického kraje na období 2005 – 2009. Pardubický kraj vypracoval svoji strategii protidrogové politiky v souladu se zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů a Akčním plánem realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2012.

Cíle protidrogové politiky Pardubického kraje

- Snížit míru experimentálního užívání a příležitostného užívání drog zejména u mladých lidí.
- Snížit potencionální rizika spojená s užíváním drog pro jedince a společnost.
- Snížit míru problémového a intenzivního užívání drog.
- Zvýšit informovanost o užívání návykových látek a zlepšit koordinaci subjektů realizujících aktivity protidrogové politiky.
- Snížit dostupnost drog zejména pro mladé lidi.

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou nelegálních drog ☒ ano
☐ ne

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou alkoholu ☒ ano
☐ ne

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou tabáku ☒ ano ☐ ne

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou hazardního hraní ☐ ano
☒ ne

- změny v r. 2016

K žádným změnám nedošlo.

2.2.1.2.Strategické dokumenty kraje se širším kontextem obsahující také otázky protidrogové politiky
Název: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2016 – 2018

Období platnosti:2016 – 2018

Schváleno dne: 18. 6. 2015

www stránky dokumentu ke stažení:https://www.pardubickykraj.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-pardubickeho-kraje

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2012 – 2015 (dále jen střednědobý plán) popisuje a navrhuje aktuální síť sociálních služeb na území kraje, způsob jejího řízení a financování, definuje východiska pro plánování sociálních služeb a ve své strategické části vymezuje prostor pro rozvoj sociálních služeb v následujících letech.

Základním východiskem tvorby střednědobého plánu je zákon o sociálních službách, který definuje povinnost kraje zpracovávat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby.² Plán rozvoje sociálních služeb je výsledkem procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů. Součástí je popis a analýza existujících zdrojů a potřeb, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb.³

F. Oblast péče o osoby ohrožené užíváním návykových látek

Péče o osoby ohrožené návykovými látkami

Služby, které se bezprostředně vztahují k této cílové skupině, jsou definované zákonem o sociálních službách:

- kontaktní centra
- služby následné péče
- terapeutické komunity
- terénní programy
- sociální poradenství

Pobytové služby následné péče a služby terapeutické komunity jsou uživateli drog k dispozici v rámci okolních krajů nebo celé České republiky.

Strategie v oblasti péče o osoby ohrožené návykovými látkami

Zajistit podporu a pomoc osobám, které jsou ohrožené návykovými látkami, a jejich blízkému sociálnímu okolí.

Cíl F 1: Zajistit dostupnost odborných služeb pro osoby ohrožené důsledky užívání návykových látek a jejich blízkým osobám.

F 1.1: Podporovat odborné sociální poradenství v rámci programů zajišťujících léčbu a resocializaci.

F 1.2: Podporovat terénní programy a kontaktní centra realizující přístupy minimalizace škod.

² § 95 písm. d) zákona o sociálních službách.

³ § 3 písm. h) zákona o sociálních službách.

Cíl F 2: Nastavit systém jednotného financování včetně spolufinancování z rozpočtu obcí, kde jsou realizovány terénní programy.

V roce 2015 byl Zastupitelstvem Pardubického kraje schválen Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2016 – 2018, který obsahuje, stejně jako předchozí plán, strategii pro oblast péče o osoby ohrožené návykovými látkami.

Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou nelegálních drog ☒ ano ☐ ne
Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou alkoholu ☐ ano ☒ ne
Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou tabáku ☐ ano ☒ ne
Uvedený strategický dokument se zabývá problematikou hazardního hraní ☐ ano ☒ ne

- změny v r. 2016

K žádným změnám nedošlo.

Název: *Koncepce prevence kriminality v Pardubickém kraji 2017 - 2021*

Období platnosti: 2017 – 2021

Schváleno dne: 13. 12. 2016

www stránky dokumentu ke stažení: <https://www.pardubickykraj.cz/prevence-kriminality>

Koncepce popisuje krajská a regionální specifika v oblasti prevence kriminality, a to s využitím „tvrdých dat“ o kriminalitě, nezaměstnanosti a počtu vyplacených sociálních dávek a „měkkých dat“ (sociodemografická analýza a podobně). Podkladem pro zpracování koncepce jsou také údaje o sociálně vyloučených lokalitách (dále také SVL).

Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na léta 2017 – 2021 navazuje na Strategii prevence kriminality České republiky na léta 2016 - 2020, principiálně z ní vychází, přičemž se v ní promítají specifika kraje, zejména pak obecně vnímané problémy a potřeby.

Hlavním úkolem kraje, deklarovaným touto koncepcí, je realizovat účinný systém prevence kriminality v rámci své působnosti, koordinovat jej a zabezpečovat po stránce metodické, konzultační a případně finanční. Kraj vnímá problematiku prevence kriminality jako jednu z oblastí, do níž je nezbytné zapojit celou občanskou společnost, místní samosprávy a v neposlední řadě i státní a nestátní subjekty, které se v řadě případů zabývají přímou prevencí kriminality a dalšími aktivitami směřujícími k předcházení páchání trestné činnosti.

Strategický cíl	Pardubický kraj udrží míru trestné činnosti na úrovni roku 2015, cca 7 000 spáchaných trestných činů
------------------------	---

Dílčí cíle a priority vychází z výše uvedených strategických cílů:

	Zajištění programů a služeb sociální prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením
Aktivita 1.	Zajištění sítě služeb sociální prevence pro občany Pardubického kraje a osoby pobývající na jeho území (odborné sociální poradenství, azylové domy, domy na půli cesty, krizová pomoc, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, SAS pro rodiny s dětmi, terénní programy, sociální rehabilitace)
	Minimalizace dopadů trestné činnosti
Aktivita 1.	Finanční podpora služeb poskytujících pomoc a podporu obětem a svědkům trestné činnosti z rozpočtu Pk (odborné sociální poradenství, krizová pomoc, intervenční centrum)

Aktivita 2.	Aktivně využívat speciální výslechové místnosti pro oběti a svědky trestné činnosti s cílem minimalizace jejich sekundární viktimizace a traumatizace.
	Podpora programů a služeb pro pachatele trestné činnosti v rámci sociálního začleňování a prevence recidivy
Aktivita 1.	Podpora sociálních služeb pro pachatele trestné činnosti (odborné sociální poradenství, terénní programy a jiné)
	Systémová podpora prevence kriminality
Aktivita 1.	Koordinace a spolupráce participujících subjektů prevence kriminality
Aktivita 2.	Analýza rizikových jevů a lokalit na území kraje
Aktivita 4.	Metodická podpora obcím
Aktivita 5.	Iniciace a realizace projektů prevence kriminality, primárně v oblastech s vyšším nápadem trestné činnosti

Název: *Krajský plán prevence rizikového chování Pardubického kraje*

Období platnosti: 2015 – 2019

www stránky dokumentu ke stažení: <https://www.klickevzdelani.cz/Pedagogičtí-pracovníci/Sborovna/Negativní-sociální-jevy-ve-škole/ID/25774/Krajsky-plan-primarni-prevence-rizikoveho-chovani-deti-a-mladeze-Pk-2015-2019>

Základním principem strategie primární prevence rizikových projevů chování je co nejúčinnější výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti.

Vizí v oblasti prevence je vytvoření funkčního systému primární prevence, výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k vyváženému všestrannému rozvoji osobnosti.

Hlavní priority a cíle prevence na období 2015 – 2018 jsou následující:

- Minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže v Pk prostřednictvím efektivního systému prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, vytvořit co nejúčinnější funkční systém primární prevence, který výchovou ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k vyváženému všestrannému rozvoji osobnosti přispěje k naplnění cíle
- Vytyčit základní dlouhodobé a krátkodobé úkoly prevence rizikového chování – akční plán a návrh jeho financování
- Koordinovat propojování horizontální a vertikální úrovně – státní správy a státních i nestátních organizací, které realizují služby v oblasti prevence rizikového chování, vymezení působnosti jednotlivých subjektů zabývajících se primární prevencí, nastavení spolupráce
- Informovat odbornou a laickou veřejnost o problematice PPRCH dětí a mládeže v Pk

2.2.2 Hodnocení strategických dokumentů/protidrogové politiky kraje

- Uvedte, zda bylo v r. 2016 realizováno hodnocení strategických dokumentů protidrogové politiky kraje
- Pokud ano, uveďte následující informace:
Název evaluovaného dokumentu: Zpráva o plnění Akčního plánu strategie protidrogové politiky Pk za období 2016
Typ hodnocení: ☒ průběžně ☐ externí
☐ závěrečně ☒ interní
☐ kombinace obou
- předmět hodnocení: průběžné hodnocení plnění jednotlivých aktivit a úkolů
- metody použité při hodnocení: Akční plán je po dobu své platnosti vyhodnocován protidrogovým koordinátorem
- hlavní výsledky hodnocení: Slabší stránkou zůstává realizace protidrogové politiky Pardubického kraje ve smyslu zajištění financování protidrogových služeb. Všechny služby fungují v nastaveném rozsahu, ale nedaří se je rozvíjet či rozšiřovat (např. posílení terénních programů v kaji).
- www stránky dokumentu evaluace ke stažení:
[http://www.pardubicky\)kraj.cz/protidrogova-politika](http://www.pardubicky)kraj.cz/protidrogova-politika)

2.3 Zadané/realizované analýzy/studie v oblasti drogové politiky a drogové situace

V roce 2015 realizovalo Krajské centrum primární prevence Pardubického kraje při Pedagogicko – psychologické poradně Ústí nad Orlicí Analýzu realizace programů primární prevence ve školách a školských zařízeních Pardubického kraje. Z analýzy vyplynulo, že je třeba zvýšit odbornou erudovanost metodiků prevence škol a školských zařízení v základních znalostech, jako je schopnost rozlišovat jednotlivé typy prevence a především zlepšení dovedností aplikovat poznatky do praxe např. zajištěním vhodných programů prevence.

2.3.1 Uvedte, zda byly v r. 2016 zadané/realizované nějaké analýzy/studie v oblasti legálních, nelegálních drog a hazardního hraní v kraji

V roce 2016 byly prezentovány výstupy z výzkumu NNO Laxus – Výzkum scén uživatelů konopných drog.

2.4 Další významné aktivity v oblasti protidrogové politiky v r. 2016 na krajské i místní úrovni

Uvádějte nejlépe v následující struktuře:

Tabulka 2-1: Aktivity v oblasti protidrogové politiky (např. konference, semináře, včetně vzdělávání pořádané v rámci kraje např. pro místní koordinátory, poskytovatele služeb, úředníky atp.)

Název aktivity	Realizátor	Cílová skupina	Popis aktivity
Seminář pro místní protidrogové koordinátory	Krajský úřad Pk	Pracovníci obcí	Metodický seminář
Semináře pro školní metodiky prevence	Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí	Školní metodici prevence okresu Ústí nad Orlicí a Svitavy	Metodický seminář
Semináře pro školní metodiky prevence	Pedagogicko-psychologická poradna Pardubice	Školní metodici prevence okresu Pardubice a Chrudim	Metodický seminář
Pracovní setkání	Krajský úřad Pk	Vedoucí odboru	Pravidelná setkání

vedoucích odborů školství obcí s rozšířenou působností v kraji		školství	v oblasti primární prevence
--	--	----------	--------------------------------

3 Finanční zajištění služeb pro uživatele návykových látek a osoby ohrožené problémovým hráčstvím

3.1 Způsob financování služeb krajem (popis)

Od 1. 2. 2007 poskytuje všechny služby v oblasti protidrogové politiky v Pardubickém kraji - terénní programy, kontaktní centrum a ambulantní program Laxus, z. ú. Kraj financuje tyto služby formou účelové dotace na poskytování sociálních služeb dle § 101a zákona č. 108/2006 Sb. V roce 2016 činila účelová dotace 3 128 000,- Kč. Pardubický kraj na podporu protidrogové politiky poskytuje nad rámec dotací dle § 101a zákona č. 108/2006 Sb., dotaci z programu podpory sociálních služeb v Pardubickém kraji. Tento program je každoročně vyhlašován v říjnu předcházejícího roku. V roce 2016 Pardubický kraj vyčlenil ze svého rozpočtu na tzv. grantové řízení kraje v oblasti protidrogové politiky 859 000,- Kč a na vzdělávání a koordinaci v oblasti protidrogové politiky dalších 100 000,- Kč. Částkou 20 000,- byly podpořeny preventivní programy prevence závislostí na školách. A částkou 10 000,- Kč činnosti svépomocné skupiny na podporu osob, které se léčí ze závislosti na alkoholu.

Obce se na financování služeb Laxusu podílí formou dotací, příp. na základě jiného titulu.

- definované dotační priority pro r. 2016

Služby jsou financovány v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb a Akčním plánem na příslušný rok. Střednědobý plán definuje opatření v oblasti péče o osoby ohrožené návykovými látkami zaměřený na podporu služeb

- *Uvedte, zda Váš kraj uplatňuje financování drogových služeb jednoleté a/nebo víceleté. Pokud víceleté, tak na jaké období, kdy končí, jak je realizováno (v rámci dotačního systému, v rámci smluvního vztahu..), atd.*

V Pardubickém kraji není podmínkou grantového řízení platná certifikace odborné způsobilosti, nicméně všechny služby Laxus, z. ú. mají platný certifikát odborné způsobilosti. Doplnkové, v rámci grantového řízení podporované aktivity, nemusí mít certifikát odborné způsobilosti.

Pardubický kraj nemá zavedený systém víceletého financování služeb, vyjma služeb zařazených do projektu přímého přidělení OP Zaměstnanost.

3.2 Způsob zajištění financování drogových služeb ze strany obcí

Na financování služeb pro uživatele drog se podílí hlavně Magistrát města Pardubice, který financuje služby formou třech dotačních řízení: program podpory v sociální oblasti, program podpory v programu prevence kriminality a dotace z prostředků na nájemné nebytových prostor v sociální oblasti. Na základě výsledků dotačního řízení Magistrát města Pardubice uzavírá smlouvy o poskytnutí dotací.

Další obce v kraji se podílí na financování Centra terénních programů. Po domluvě s Laxus z. ú. jsou terénní programy poskytovány převážně v obcích, které přispívají (alespoň minimálně) na provoz terénních programů, čímž deklarují potřebnost této služby na území obce. Tento příspěvek obce je dobrovolný, Pardubický kraj pouze doporučil minimální výši 50 000,- Kč. Tento požadavek ale akceptují pouze 4 obce v kraji (Pardubice, Chrudim, Svitavy, Lanškroun). Ostatní obce přispívají

částkou nižší, nicméně i tento nižší příspěvek je akceptován na pokrytí nezbytných nákladů na zajištění obce terénním programem pro uživatele drog.

V roce 2016 činila finanční podpora služeb Laxus z. ú. 1 978 775,- Kč z rozpočtu obcí.

3.3 Financování služeb evropskými fondy (popis)

V roce 2016 nebyly služby pro uživatele drog v Pardubickém kraji z evropských fondů financovány.

3.4 Analýza finančních potřeb drogových služeb kraje

Uveďte, zda byla provedená analýza finančních potřeb drogových služeb kraje v r. 2016

Pardubický kraj má zpracovanou analýzu sociálních služeb pro potřeby jejich hodnocení a financování. Díky benchmarkingové databázi sociálních služeb Pardubického kraje a výkazům, které poskytovatelé zpracovávají pro MPSV, máme informace o počtu uživatelů služby, o personálním zajištění, příjmech a výdajích služby a jejich struktuře apod. a umíme je porovnat s jinými, obdobně zaměřenými službami. Na základě uvedené analýzy jsou určeny průměrné optimální náklady na zajištění jednotlivých druhů sociálních služeb a je stanoven mechanismus výpočtu výše dotace Pardubického kraje na poskytování konkrétní sociální služby v kraji. Náklady na optimální zajištění sociálních služeb pro cílovou skupinu činí pro rok 2017: 9 407 000,- Kč, z toho podíl účelové a programové dotace z rozpočtu Pk činí 6 308 000,- Kč.

Pokud ano, uveďte informace v následující doporučené struktuře:

Název analýzy: Kritéria financování sociálních služeb

Realizátor: Pardubický kraj

www stránky analýzy/studie ke stažení: -

Hlavní výsledky: -

3.5 Rozpočtové výdaje na protidrogovou politiku v kraji

Tabulka 3-1: Rozpočtové zdroje kraje na protidrogovou politiku v roce 2016

Zde uveďte možné zdroje kraje, ze kterých je financována protidrogová politika (grantové programy různých odborů, přímý příspěvek kraje....)

Rozpočtový zdroj	Popis	Výše výdajů (v Kč) na návykové látky	Výše výdajů (v Kč) na hazardní hraní
<i>Program podpory sociálních služeb poskytovaných podle zák. 108/2006Sb. o sociálních službách</i>	Dotace z rozpočtu Pk na sociální služby	859 000,- Kč	zahrnuto v částce na návykové látky
<i>Účelová dotace na poskytování sociálních služeb dle §101a/zák. 108 /2006Sb.</i>	Dotace MPSV poskytnutá Pk na financování sociálních služeb	3 128 000,- Kč	zahrnuto v částce na návykové látky
<i>Vyrovňovací platba protialkoholní záchytná stanice</i>	Dofinancování ztráty protialkoholní záchytné stanice	2 571 512,64	0,- Kč
<i>Koordinace protidrogové politiky Pk</i>	Vzdělávání, monitoring...	100 000,- Kč	zahrnuto v částce na návykové látky
<i>Individuální dotace</i>	preventivní	1680 000,- Kč	zahrnuto v částce na

<i>z rozpočtu Pk dle zákona 250/2000 Sb.</i>	programy prevence závislostí na školách		návykové látky
Celkem		8 338 512,64 Kč	

Tabulka 3-2: Výdaje z rozpočtu obcí v roce 2016

Zde uveďte za jednotlivé obce souhrnnou výši spolufinancování protidrogové politiky.

Obec	Popis (typ podporované aktivity)	Výše výdajů (v Kč) na protidrogovou politiku	Výše výdajů (v Kč) na hazardní hraní
K-centrum Pardubice			
Magistrát města Pardubice	protidrogová politika	571.400	0
Magistrát města Pardubice	nájemné	58.885	0
Ambulantní centrum Pardubice – odborné sociální poradenství			
Magistrát města Pardubice	protidrogová politika	440.100	0
Svitavy		40.000	0
Ambulantní centrum Pardubice – služby následné péče			
Magistrát města Pardubice	protidrogová politika	48.200	0
Centrum terénních programů Pardubického kraje			
Magistrát města Pardubice	protidrogová politika	287.300	0
Svitavy	protidrogová politika	60.000	0
Litomyšl	protidrogová politika	20.000	0
Polička	protidrogová politika	30.000	0
Ústí nad Orlicí	protidrogová politika	32.000	0
Lanškroun	protidrogová politika	60.000	0
Česká Třebová	protidrogová politika	20.000	0
Letohrad	protidrogová politika	15.000	0
Moravská Třebová	protidrogová politika	20.000	0
Přelouč	protidrogová politika	10.000	0
Chrudim	protidrogová politika	70.000	0
Žamberk	protidrogová politika	30.500	0
Vysoké Mýto	protidrogová politika	40.000	0
Různé			
Holice	primární prevence na ZŠ a SŠ „Sám sebou“	30.000	0
Svitavy	podpora KLUS SY	40.000	0
Svitavy	nákup a distribuce protidrogových testů pro rodiče	10.000	0
Ústí nad Orlicí	primární prevence	49.660	
Celkem	...	1.983.045	0

Finanční prostředky na hazardní hraní nejsou samostatně vyčleněny u žádné obce (jsou na veškeré závislosti, kam spadá i hazard).

Tabulka 3-3: Výdaje z rozpočtu evropských fondů v roce 2016

Operační program	Nástroj	Celková výše výdajů (v Kč) za kraj	Výše výdajů (v Kč) na protidrogovou politiku	Výše výdajů (v Kč) na hazardní hraní
OP LZZ	Individuální projekt kraje	-	-	-
OP LZZ	Globální granty	-	-	-
ROP		-	-	-
IOP		-	-	-
OP VK		-	-	-
atd.		-	-	-
Celkem	...	-	-	-

Tabulka 3-4: Souhrn výdajů podle typu služeb/podle účelu (v Kč)

Typ služeb	2015			2016		
	rozpočty		Evropské fondy	rozpočty		Evropské fondy
	krajů	obcí		krajů	obcí	
Primární prevence*	1 360 000	20 000	0	1 690 000	79660	0
Primárně-preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními	80 000	20 000	0	80 000	79 660	0
Primárně-preventivní programy realizované jinými subjekty	1 200 000	0	0	1 600 000		0
Jiné a nezařazené preventivní programy ****	80 000	0	0	10 000		0
Harm reduction	2 414 000	1 405 975	0	571 000	1 325 085	0
Terénní programy	1 371 000	700 175	0	238 000	694 800	0
Kontaktní centra	1 043 000	705 800	0	323 000	630 285	0
Sloučené programy kontaktních center a terénních programů	0	0	0	0	0	0
Jiné a nezařazené harm reduction programy	0	0	0	10 000		0
Ambulantní služby	1 305 000	542 800	0	298 000	528 300	0
Ambulantní služby zdravotní	0	0	0	0	0	0
Ambulantní služby sociální	1 278 000	542 800	0	298 000	528 300	0
Jiné a nezařazené ambulantní služby	27 000	0	0	0	0	0
Preventivní a léčebné služby ve vězení	0	0	0	0	0	0
Rezidenční služby	0	0	0	0	0	0
Lůžkové zdravotní služby	0	0	0	0	0	0

Terapeutické komunity	0	0	0	0	0	0
Jiné a nezařazené rezidenční služby	0	0	0	0	0	0
Služby následná péče	0	0	0	0	5000	0
Následná péče ambulantní	0	0	0	0	0	0
Následná péče pobytová	0	0	0	0	0	0
Jiné a nezařazené služby následné péče	0	0	0	0	5000	0
Sociální podniky	0	0	0	0	0	0
Záchytné stanice a ošetření intoxikovaných osob	1 858 272,22	0	0	2 571 512,64	0	0
Prevence drogové kriminality	0	0	0	0	0	0
Koordinace/výzkum/informace	15 850	0	0	100 000	0	0
Jiné nezařazené***	0	0	0	0	0	0
CELKEM			0	5 230 512,64	1933	0
					045	

* Výdaje na nízkoprahové zařízení pro děti a mládež se do výdajů na protidrogovou politiku nezapočítávají.

** dle zákona 108/2006 Sb.

*** Specifikujte

**** za rok 2016 se jedná pouze o kvalifikovaný odkad

Domovy se zvláštním režimem** určené primárně osobám s diag. závislosti, příp. jiné zařízení pro chronickou (paliativní) péči osob s diag. závislostí

3.6 Další důležité informace / změny proběhlé v r. 2016

K žádným významným změnám v oblasti financování v roce 2016 nedošlo.

4 Služby poskytované uživatelům návykových látek, problémovým hráčům a osobám závislosti ohroženým

Síť sociálních služeb pro rok 2016 byla definována v Akčním plánu rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na rok 2016. Sociální služby poskytované cílové skupině osob ohrožených užíváním návykových látek a závislostmi byly definovány kapacitou úvazků pracovníků přímé péče. Na základě této kapacity byly služby financovány z účelové dotace Pk na poskytování sociálních služeb dle § 101a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a z programové dotace Pk dle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidel územních rozpočtů.

4.1 Uveďte, zda je definována síť služeb pro uživatele drog ve vašem kraji:

Název dokumentu: Akční plán rozvoje sociálních služeb na rok 2016 Období platnosti: pro rok 2016
www stránky ke stažení: <https://www.pardubickykraj.cz/akcni-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-pk>

4.2 Popis situace podle jednotlivých typů (standardů) služeb

(Primární prevence, harm reduction (minimalizace rizik), léčba a resocializace), počet zařízení, jejich kapacita, obslužnost/obložnost, uvádějte zařízení, která se zaměřují na cílovou skupinu uživatelů návykových látek, **vč. těch, která nežadají o dotace**).

Uvádějte zde služby, které jsou součástí sítě služeb pro uživatele návykových látek a problémové hráče v kraji. Pokud do této sítě kraje patří i necertifikované programy, uveďte je taky.

Tabulka 4-1: Programy primární prevence realizované v r. 2016 (mimo prevence realizované školami a školskými zařízeními)

(Uvádějte prosím přehled programů ne realizátorů primární prevence)

Pozn.: do tabulky **vypište programy, které mají systematický charakter** – splňují tzv. kritéria MUSTAP – jsou systémové, navazující, mají k dispozici tištěné materiály atd. Uvedou se tam **významní poskytovatelé prevence**. Neuvádějte krátkodobé aktivity bez koncepčního ukotvení.

Název projektu/progr amu	Realizátor	Typ služ by*	Cílová skupina	Charakt eristika aktivit	Počet akcí/oso b	Certifi kace (ano/n e)
Programy VDPP – všeobecná dlouhodobá primární prevence	Semiramis z.ú.	VP	Žáci 1. a 2. stupně běžných ZŠ, žáci nižších stupňů víceletých gymnázií, třídní učitelé, školní metodici prevence	** pod tabulkou	78 programů VDPP/ 1272 žáků/ 82 pedagogů	ano
Programy SDPP – selektivní dlouhodobá primární prevence	Semiramis z.ú.	SP	Žáci 2. stupně základních škol praktických	** pod tabulkou	3 programy SDPP/ 6 žáků/ 2 pedagogo vé	ano
Zvol si život	ACET ČR, z.s.	VP	Žáci a studenti ZŠ, SŠ, pedagogové	Programy v souladu s objedná vkou škol	1725 žáků a studentů	ano
Přednášky, besedy	Krajský hygienická stanice Pk Pardubice	VP	Žáci a studenti ZŠ, SŠ, pedagogové	Jednoráz ové besedy dle zájmu ze strany škol	428 žáků a studentů	ne

* VP – všeobecná prevence, SP – selektivní prevence, IP – indikovaná prevence

** Programy jsou určeny vždy pro jednu školní třídu, se kterou se lektori setkávají zpravidla jednou za školní pololetí – tzn. dvě tříhodinová setkání za jeden školní rok (u Programu SDPP se s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků jedná o tři dvouhodinová setkání za jeden školní rok). Počet setkání i hodinovou dotaci lze navýšit na základě požadavku školy.

Programy DPP jsou vedeny interaktivní formou s využitím řady psychosociálních her, technik a prvků zážitkové pedagogiky. Prostřednictvím zážitku se žákům snažíme předávat pozitivní životní hodnoty a postoje, pravdivé informace o různých formách rizikového chování a v celém průběhu Programů DPP

pracujeme s tématy, jako jsou zdravý životní styl, podpora sebevědomí, zdravá komunikace, pozitivní mezilidské vztahy, práce s agresivitou, s intolerancí, sebeovládáním, asertivitou, odmítáním, stresovými situacemi a např. i s úzkostí.

Tabulka 4-2: Služby v oblasti snižování rizik poskytované v r. 2016 (včetně programů snižování rizik na tanečních akcích, v klubech a prostředí noční zábavy)

Pozn.: uvádějte všechna data, zejména u služeb, které nejsou v dotačním řízení či nejsou certifikovány.

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Počet osob, kt. služby využily /z toho UD	Počet kontaktů ⁴	Počet výměn ⁵	Počet vydaných inj. stř.	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
K – centrum	Laxus, z. ú.	KPS	PUD	173/164	2049	911	48388	Pardubicko	Ano
Centrum terénních programů	Laxus, z. ú.	TP	PUD	354/342	839	449	35184	Pardubický kraj	Ano

* TP – terénní programy, KPS – kontaktní centra, KPS a TP – sloučené programy

Síť služeb v oblasti snižování rizik v Pardubickém kraji je dlouhodobě minimální – 1 kontaktní centrum v Pardubicích, 1 terénní program působící v celém kraji. S ohledem na prostorové rozložení kraje by bylo žádoucí, kdyby v kraji vznikly ještě 2 kontaktní a poradenské služby (v České Třebové nebo v Ústí nad Orlicí) tak, aby byly dostupné pro všechny klienty v kraji. Potřebné by byly zejména poradenské služby a programy nabízející ambulantní léčbu, jelikož je pro klienty z východní části kraje náročné cestovat přibližně 80 km každý týden na konzultaci.

Terénní programy byly v roce 2016 zajišťovány pouze 4 pracovníky, což se jeví jako nedostatečné. V optimální variantě by bylo potřebné navýšit počet pracovníků na 8 tak, aby pro každý okres byl 1 dvoučlenný tým, který by zajišťoval terénní program v dané lokalitě. Od roku 2013 se podařilo navýšit počet úvazků na 4,0, takže bylo možné ustanovit 2 týmy terénních pracovníků, čímž byl terénní program částečně posílen.

Tabulka 4-3: Služby v oblasti ambulantní léčby v r. 2016

Název projektu/programu	Typ služby*	Cílová skupina	Kapacita ⁶	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Ambulantní centrum	AL	Experimentátoři, uživatelé, rodiče, atd	Max. 10 klientů	400	305	Pardubický kraj	Ano
AT ambulance	AL	Problémoví uživatelé drog,	1 pacient	773	160	Pardubicko	Ne

⁴ Kontakt: Každá návštěva/situace, při které dochází k interakci mezi klientem a pracovníkem programu (tzn. poskytnutí určité služby, informace, nebo poradenství - včetně skupinového. Příjem telefonického hovoru není kontakt.

⁵ Výměna: Kontakt, při kterém dochází k výměně (příp. jen odevzdání či výdeji) jedné nebo více injekčních jehel.

⁶ Kapacita: Uvádí se u těch služeb, kde je to relevantní. Kapacita znamená, pro kolik klientů současně je program maximálně určen; počet míst v zařízení/programu. Nejedná se o denní ani roční kapacitu. Jde o stav, kdy další nový zájemce o službu (klient), již musí být zařazen do pořadníku či odkázán do jiné služby.

		alkoholu					
Psychologická ambulance Chrudim	AL	Uživatelé alkoholu, drog	1 pacient	971	22	Chrudimsko	Ne
AT ambulance Svitavy	AL	Uživatelé alkoholu, drog	1 pacient	F 10.2 – 144 F 19.2 15 F 11 – 18 15	-	Svitavsko	NE
Psychiatrická ambulance Lanškroun, Ústí nad Orlicí	AL	Uživatelé alkoholu, drog	1 pacient	175	57	Lanškroun, Ústí nad Orlicí	NE
Psychiatrická léčebna Albertinum Žamberk	AL	Uživatelé alkoholu, drog	10	10	4	Žamberk	NE
Psychiatrická ambulance Vysoké Mýto	AL	Uživatelé alkoholu, drog výjimečně	1 pacient	730	9	Vysoké Mýto	NE
Psychiatrická ambulance Moravská Třebová	AL	Okrajově živatele alkoholu, drog	1 pacient	20	5	Moravská Třebová	NE

* AL – ambulantní léčba, SL – substituční léčba, SP – stacionární program

AT ambulance a psychiatrické ambulance v Pardubickém kraji jsou dlouhodobě poddimenzovány. V okrese Pardubice je jedna psychiatrická ambulance, která se specializuje na problematiku závislostí, a to převážně léčbu závislosti na alkoholu. V ostatních zdravotnických zařízeních (AT ambulancích) jsou uživatelé drog dlouhodobě spíše odmítáni. V okrese Chrudim je pro celý okres jeden lékař, který ale nemá problematiku závislostí jako jedinou a stěžejní činnost v ambulanci. Obdobná situace je i v okrese Ústí nad Orlicí a Svitavy. Lékaři nemají prostor na dlouhodobou individuální a skupinovou práci s klientem, který má problém se závislostí na alkoholu a jiných látkách.

V Pardubickém kraji nebylo v roce 2016 žádné zařízení, které by poskytovalo systematickou ambulantní substituční léčbu, ani žádné zařízení, které by aktivně hlásilo klienty do Národního registru uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek.

Při Nemocnici Pardubického kraje provozuje Národní síť podpory zdraví, z.s. v rámci projektu Poradenství a léčba závislosti na tabáku v Pardubickém kraji (grantový program odboru sociálních věcí Krajského úřadu Pk) poradenské služby dostupné 5 hodiny týdně. Tyto služby využívají klienti z celého Pardubického kraje. Od 1. 1. 2017 byla poprvé od roku 2002 zavedena finanční spoluúčast klientů poradny ve výši 500,- . Poradenské pracoviště v Nemocnici Pardubického kraje v Pardubicích je součástí sítě center pro závislé na tabáku (viz. www.slzt.cz).

Tabulka 4-4: Služby v oblasti rezidenční léčby v r. 2016

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby *	Cílová skupina	Kapacita ⁷	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Psychiatrie	Odborný léčebný	DTX, LZS	Uživatelé drog,	36 lůžek	52	19	Pardubický kraj	Ne

⁷ Kapacita – pro kolik klientů současně je program maximálně určen; počet míst v zařízení/programu. V tomto případě jde o počet lůžek.

	ústav Albertinu m Žamberk		alkoholu					
Psychiatrie	Krajská nemocni ce Pardubic e	LZS	Léčba závislostí	25 lůžek	97	30	Pardubický kraj	Ne

**DXT – detoxifikace, LZS – lůžkové zdravotní služby, RPTK – terapeutické komunity, DSZR – domovy se zvláštním režimem, - jiné*

V Pardubickém kraji není žádná rezidenční služba, která by byla primárně orientovaná na léčbu závislostí. Psychiatrická oddělení jsou v Nemocnici Pardubického kraje, Odborném léčebném ústavu Žamberk a ve Svitavské nemocnici. Tato oddělení jsou určena pro léčbu jiných psychiatrických diagnóz, léčbou závislostí se zabývají spíše okrajově. Pouze OLÚ Žamberk klienty závislé na drogách nebo na alkoholu přijímá, výjimečně i na detoxifikaci. Detoxifikace a krátkodobá léčba je pro klienty v Pardubickém kraji stále nedostupná.

V Pardubickém kraji jsou 2 domovy se zvláštním režimem „Dům na hradě Rychmburk“ a Dům U Kostelíčka, které poskytují péči o dlouhodobě duševně nemocným, starším, 18, respektive 40 let, kteří potřebují ubytování a dlouhodobou péči. Primární cílovou skupinou nejsou uživatelé návykových látek nebo alkoholu.

V Pardubickém kraji není služba krátkodobé intenzivní pobytové léčby, dlouhodobé pobytové léčby, terapeutická komunita ani detoxifikace. V současné době není v záměrech kraje tyto služby zřizovat. Pro klienty Pk je využívána nabídka služeb v rámci ostatních krajů České republiky.

Tabulka 4-5: Služby v oblasti následné péče v r. 2016

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Kapacita ⁴ amb. / pobyt.	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Zpátky jinak	Lexus, z. ú.	Ambulantní	Klienti po léčbě, po VTOS	2	60	27	Pardubický kraj	ne

**ambulantní – následná péče ambulantní, pobytová – následná péče pobytová, - jiné*

Od roku 2013 realizuje Lexus, z. ú. tříletý projekt „Zpátky jinak“, jehož hlavním cílem je zajistit plynulý návrat osob opouštějících vězení a osob, které ukončily léčbu závislosti na návykových látkách, nebo se ji podrobují, zpět do společnosti. V rámci projektu byly realizovány dva programy:

Tabulka 4-6: Ostatní specializované programy v r. 2016 (služby ve vězení, sociální podniky, záchytné stanice apod.)

Název projektu/programu	Realizátor	Typ služby*	Cílová skupina	Kapacita ⁴	Počet osob, kt. služby zař. využily	Počet nově evid. žádostí o léčbu	Územní působnost, spádovost	Certifikace (ano/ne)
Protialkoholní	Nemocnice	Záchyt	intoxikovan	11	1006	0	Pardubický kraj	ne

záchytná stanice	e Pardubického kraje	ná stanice	í				kraj	
------------------	----------------------	------------	---	--	--	--	------	--

* služby ve vězení, sociální podniky, záchytné stanice apod.

V Pardubickém kraji je Protialkoholní záchytná stanice zřizována Nemocnicí Pardubického kraje, a.s., Kapacita je využívána, bohužel chybí návazné služby, které by se zadrženými po propuštění dlouhodobě pracovaly na léčbě závislosti nebo změně chování.

Služby ve vězení uživatelům drog poskytuje Laxus, z. ú. v rámci vězeňského programu. Jiné služby tohoto typu pro uživatele drog v Pardubickém kraji nejsou.

4.3 Evaluace efektivity sítě služeb

Evaluace efektivity sítě služeb nebyla v roce 2015 realizována.

5 Různé - další údaje

- Kontaktní údaje o zařízeních, která působí na území kraje (název, typ služby, adresa, kontaktní osoba, tel., e-mail, webové stránky). Prosím, uvádějte aktuální informace k době psaní zprávy, sekretariát RVKPP bude na základě toho aktualizovat mapu pomoci na www.drogy-info.cz

Název	Typ služby	Adresa	Kontaktní osoba	Telefon	e-mail	www	Změna údajů v r. 2016
K-centrum Pardubice	KPS	Češkova čp. 2701, 530 02 Pardubice	Mgr. Martina Kollárovičová	734 316 540	kollarovicova@laxus.cz	www.laxus.cz	ano
Centrum terénních programů Pardubického kraje	TP	Milheimova 827, 53002 Pardubice	Bc. Tomáš Janků	terénní mobil pro region Pardubice: +420 608 626 303 terénní mobil pro region Ústecka a Svitavska: +420 774 626 301 terénní mobil pro region Chrudimska: +420 774 626 302	janku@laxus.cz , teren.pardubice@laxus.cz	www.laxus.cz	ne
Ambulantní centrum Pardubice		J. Palacha 1552, 530 02 Pardubice	Mgr. Kateřina Kábelová	734 316 540 (Pardubice) +420 733 734 912 a +420 734 319 994 (Svitavy)	kabelova@laxus.cz ambulance.pardubice@laxus.cz , ambulance.svitavy@laxus.cz	www.laxus.cz	ano

Centrum péče o drogově závislé Nemocnice Pardubického kraje protialkoholní a protitoxikomani- ká ambulance		Kyjevská 44, 532 03 Pardubice	MUDr. Markéta Fialová	466 016 621			
AT poradna Svitavy – psychiatrická ambulance pro dospělé		Kollarova 7, Budova Červeného kláštera u nemocnice Svitavy, 568 02 Svitavy		461 569 248			
Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčba závislosti na alkohol, tabák, drogy		Nám. J. Pernera 217, 530 02 Pardubice		972 322 544			
Psychiatrická ambulance		Nemocnice následné péče Moravská Třebová		461 352 300			
Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčba závislosti na alkohol, tabák, drogy		Palackého 191, 537 01 Chrudim		469 638 932			
Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčba závislosti na alkohol, tabák, drogy		Nádražní 548, 570 01 Hlinsko v Čechách		469 311 286			
Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenství v oblasti léčba závislosti na alkohol,		Čechova 43, 563 01 Lanškroun		465 524 149			

tabák, drogy							
Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenstv í v oblasti léčba závislosti na alkohol, tabák, drogy		Tvardkova 650, 562 01 Ústí nad Orlicí		465 524 149			
Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenstv í v oblasti léčba závislosti na alkohol, tabák, drogy		Gen. Závady 116, 566 01 Vysoké Mýto		465 422 510			
Psychiatrická ambulance ambulantní péče a poradenstv í v oblasti léčba závislosti na alkohol, tabák, drogy		Odborný léčebný ústav, Albertinum Žamberk, Za Kopečkem 353, Žamberk		465 677 882			
Krajské centrum primární prevence		Královehradec ká 513, 562 01 Ústí nad Orlicí	PhDr. Petra Novotná	465 521 296			
Pedagogicko- psychologi cká poradna		Sukova třída 1260, 530 02 Pardubice	PaedDr. Jiří Knoll	466 410 327			
Pedagogicko- psychologi cká poradna		Královehradeck á 513, 562 01 Ústí nad Orlicí	PhDr. Petra Novotná	465 521 296, 465 525 555			
Středisko výchovné péče pro děti a mládež Archa		Školní nám. 11, 537 01 Chrudim		469 623 786			
Středisko		Andrlíkova	Mgr. Martin	465 526 969			ano / ne

výchovné péče pro děti a mládež Mimóza		972, 562 01 Ústí nad Orlicí	Jirout				
Středisko výchovné péče Svitavska		Květná 40, 572 01 Polička		731 712 458			
Středisko výchovné péče Svitavska		detašované pracoviště: Litomyšl , T.G. Masaryka 1145 (budova ZŠ)		731 712 458			
Středisko výchovné péče Svitavska		detašované pracoviště: Polička, Nádražní 304 (budova MÚ)		731 712 458			
Středisko výchovné péče Svitavska		detašované pracoviště: Moravská Třebová, Komenského 371/46 (budova za městskou policií)		731 712 458			
Středisko výchovné péče Svitavska		detašované pracoviště: Jevíčko, U Zámečku 784 (budova ZŠ)		731 712 458			
Odborný léčebný ústav ALBERTI NUM Žamberk, psychiatr ické oddělení		Za Kopečkem 353, 564 01 Žamberk		465 677 882			
Centrum pro závislé na tabáku		Plicní oddělení, Nemocnice Pardubického kraje, Pardubická nemocnice Kyjevská 44, 532 03 Pardubice		466 014 501, 466 014 503 (ambulance)			
KLUS Svítavy Nadační dům J. Plívy		Nám. Míru 138/80, 568 02 Svítavy					
Anonymní alkoholici		Farní úřad církve ČSH, Jiráskova 1270, 530 02		733 211 666			

		Pardubice					
Krajské ředitelství policie Pardubického kraje		Krajské ředitelství Pardubického kraje Na Spravedlnosti 2516, Pardubice		974 561 401			